

Våren 2022

Utbildningsprogram

Transkulturellt Centrum

Våra populära
lunchföreläsningar
fortsätter i vår

Transkulturellt Centrum
REGION STOCKHOLM

Transkulturellt Centrum är ett kunskapscenter inom Region Stockholm. Vi stöttar personal inom hälso-, sjuk- och tandvård som möter människor med migrationsbakgrund. Det gör vi genom utbildningar i olika former, rådgivning, handledning, konsultationer och nätverksträffar.

Vi vänder oss till alla som arbetar inom Region Stockholm eller upphandlade vårdverksamheter.

Centret har också ett folkhälsouppdrag gentemot nyanlända och andra personer med migrationsbakgrund. Målgruppen tar del av:

- Hälsokommunikation – föreläsningar om hälsa och levnadsvanor.
- Hälsöfrämjande insatser till barnfamiljer för att minska övervikt.
- Hälsoinformation i områden med lägre vaccinationsgrad.

Vi finns på Solnavägen 4, 113 65 Stockholm.

Läs mer och anmäl dig på transkulturelltcentrum.se

Utbildningsprogrammet utökas under terminens gång
– håll dig uppdaterad på vår webbplats.

Nivån för varje utbildning markeras:

Bas = inga förkunskaper krävs.

Fördjupande = viss förkunskap krävs.

Avancerad = för erfarna kliniker inom ämnet.

Hör av dig om du har frågor:

mejla tc@regionstockholm.se eller ring 08-123 486 80.

Innehåll

Utbildningar	4
Hur upplever samer i Stockholm sin kontakt med sjukvården – och hur kan vården möta behoven?	16
Webbutbildningar	18
Översikt utbildningar och nätverk	20
Nätverksträffar	22
Råd och stöd	25
Kompetensutveckling på arbetet	26
Metodutveckling	27
Hälsokommunikation till nyanlända och andra migranter	28
Kultur- och språkanpassade hälsofrämjande insatser till barnfamiljer	29
Hälsoinformation om covid-19-vaccinering	30

Med tanke på hur pandemin kan påverka arbetssituationen i vården har vi extra förståelse för sena återbud till våra utbildningar.

Form: Luxlucid **Tryck:** DanagårdLitho **Omslagsfoto:** Frida Johansson Metso
Foto: Adobe Stock (sid. 5) Pixabay (sid. 6, 9), Unsplash (sid. 11, 13, 27, 30),
Frida Johansson Metso (sid. 15), Åsa Lindstrand (sid. 17 övre bild)

Utbildningar

Nivå: Bas

Tid: Onsdag 9 februari,
kl 13.00–16.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningsdag:
3 februari

Kostnad: Kostnadsfritt

Kontakt:

joakim.lindqvist@regionstockholm.se,

08-123 486 83 och

carin.klefbom@regionstockholm.se,

08-123 486 86

Aktuellt om migration

Välkommen till vårt återkommande seminarium om det senaste inom området migration och hälsa.

Vårens program:

- Omvärldsbevakning – hur ser flyktingsituationen ut i världen och Europa?
- Regionens och kommunernas mottagande av kvotflyktingar.
- Etableringscentrum och Welcome house i Stockholms stad berättar hur de stöttar nyanlända.
- Tomas Alvarsson, jurist på Asylrättsbyrån, informerar om deras drop-in-rådgivning, vilka ärenden de får och hur den nya migrationslagstiftningen fungerat hittills.

Medverkande: Personal från hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm och Transkulturellt Centrum.

Målgrupp: All personal som möter patienter med migrationsbakgrund.

Rasism, vård och hälsa – föreläsningsserien fortsätter

Höstens uppskattade serie om rasism och diskriminering i hälso-, sjuk- och tandvård är tillbaka med nya föreläsare och ämnen.

Vi inleder med Moses Hadi, 1:e sekreterare vid patientnämnden i Region Stockholm, som berättar om inkomna diskrimineringsärenden, vilka synpunkter och klagomål det rör sig om och hur de hanteras. Näst ut är Rafael Szoppe, romsk brobyggare i Stockholm stad, för att beskriva hur antiziganism – rasism riktad mot romer – tar sig uttryck i samhället och i vården.

Fler föreläsningar är på gång – håll koll på vår webb för uppdaterat program.

Det här kan du förvänta dig: Ökad förståelse för hur rasism och diskriminering i vården kan se ut och hur det påverkar hälsan.

Målgrupp: Alla som är intresserade av dessa frågor.

Nivå: Bas

Tid: 16 februari och 16 mars, båda kl 16.00–17.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag:

Ingen, men anmälan krävs för tillgång till länk

Kostnad: Kostnadsfritt

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Nivå: Bas

Tid: Torsdag 23 februari,
kl 13.00–16.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningsdag:
15 februari

Kostnad: 500 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 650 kr exkl moms

Kontakt:

carin.klefbon@regionstockholm.se,
08-123 486 86 och
linnea.solden-lindstrom@
regionstockholm.se,
08-123 486 76

De "nya papperslösa": Verkställighetshinder, livsförutsättningar och hälsa

Det händer mycket i vår omvärld – det kan gå fort och påverka många människors liv. Här i Sverige får avlägsna men snabba maktövertaganden, krigsutbrott och andra oroligheter effekter för personal i exempelvis kommun, skola, vård och tandvård men också för volontärer som möter människor som tvingats fly.

Här belyser vi konsekvenser och rättighetsperspektiven för vad ett verkställighetshinder innebär. När något hänt i den asylsökandes hemland som gör att hen för stunden inte kan återvända, varför en av- eller utvisning skjuts upp – betyder det att hen nu är papperslös? Vilka rättigheter har familjer till jobb, bostad, sociala insatser och ekonomi? Påverkas hälsan och på vilket sätt? Hur berörs barnens skolgång? Hur fungerar barnrättslagstiftningen i ett sådant läge, stärker den barnens rätt till stödinsatser trots verkställighetshinder?

Medverkande: Tomas Alvarsson, jurist vid Asylrättscentrum i Stockholm, Anna Karlsson och Fiola Mollakuqe från Läkare i Världen samt personal från Stadsmissionen.

Målgrupp: Personal som möter barn, unga och familjer med asylerfarenheter.

Lunchföreläsningar: Vårdbarriärer för personer med migrationsbakgrund och hur de kan brytas

Psykisk ohälsa, såsom depression eller posttraumatiskt stressyndrom, är vanligt hos personer med migrationsbakgrund – inte minst hos de som flytt sitt hemland på grund av krig och konflikt.

Samtidigt visar svensk forskning att de tenderar nyttja vård i lägre grad än infödda svenskar. Vad beror skillnaden mellan vårdbehov och vårdkonsumtion på och hur kan vi möta de behov som finns? Det belyser vi ur olika perspektiv tillsammans med forskare från Karolinska Institutet.

Först ut är Anna-Clara Hollander, psykolog och docent, som beskriver gapet mellan vårdbehov och faktisk vård för vuxna med migrationsbakgrund. Därefter får vi veta mer om barns och ungas situation av Ester Gubi, läkare och doktorand. Avslutningsvis diskuterar professor Christina Dalman och docent Sofie Bäärnhelm hur vi kan förändra läget och bryta vårdens barriärer.

Det här kan du förvänta dig: Ökad förståelse för skillnader mellan vårdbehov och vårdkonsumtion hos personer med migrationsbakgrund.

Målgrupp: Alla som är intresserade av ämnet.

Nivå: Bas

Tid: 24 februari, 17 mars och 7 april, samtliga kl 12.00–13.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag:

Ingen, men anmälan krävs för tillgång till länk

Kostnad: Kostnadsfritt

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Nivå: Fördjupande

Tid: Tisdag 15 mars kl 09.00–16.00

Plats: Transkulturellt Centrum,
Solnavägen 4

Sista anmälningdag: 1 mars

Kostnad: 700 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 900 kr exkl moms

Kontakt:

elisabeth.bakke@regionstockholm.se,
08-123 486 69

Beroende på pandemiläget
kan utbildningen komma att
hållas digitalt.

Personcentrerad vård för patienter med migrantbakgrund

Hur kan vi ge personcentrerad vård inom de ramar som styr arbetet?

Den personcentrerade vården strävar efter att synliggöra hela personen, där psykiska, sociala och existentiella behov har lika hög prioritet som fysiska. Det är viktigt inte minst för nyanlända migranter och flyktingar som ofta har komplexa behov. Personcentrerad vård kan dock vara en utmaning för personal som samtidigt måste förhålla sig till arbetets ibland snäva ramar.

Här utforskar vi begreppet personcentrerad vård i relation till såväl standardiserade vårdprocesser som livsvillkoren för migranter och flyktingar. Med oss har vi Patricia Olaya Contreras, universitetslektor och forskare vid Centrum för personcentrerad vård (GPCC), Göteborgs universitet. Dessutom medverkar psykiatriker Ghassan Chahla, Capio Stress och Trauma samt kurator Anwahr Athab, Aleris Trauma och stress.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kompetens om personcentrerad vård. Panelsamtal och möjlighet att diskutera vårdens förutsättningar i jämförelse med patienters behov.

Målgrupp: Vårdpersonal som möter flyktingar och migranter.

På gång:

Transkulturellt Centrums Sofie Bäärnhelm och Mattias Strand ska tillsammans med forskare från Uppsala universitet följa upp Region Stockholms kommunikation om covid-19 och vaccination till personer med annat förstaspråk än svenska. Projektet ska dra lärdomar av arbetet med att nå målgruppen, men också hur kommunikationen anpassats utifrån mottagarnas levnadsvillkor. Målet är att vården ska stå bättre rustad inför framtida pandemier och hälsokriser. Projektet pågår 2022–25 via medel från Vetenskapsrådet.

Hälsa och mänskliga rättigheter – i praktiken

Om barnrätt, asyl, annan migration och hälsa.

Sedan januari 2020 är FN:s konvention om barnets rättigheter svensk lag (barnrättslagen). Domstolar och myndighetsutövare ska därmed beakta barnet som bärare av egna rättigheter. 20 juli 2021 ändrades dessutom flera regler i den svenska utlänningslagen. Hur fungerar dessa lagar i asyl- eller anknytningsärenden? Vilka egna asylskäl kan barn ha? Vad är särskilt eller synnerligen ömmande omständigheter? Kan barn få permanenta uppehållstillstånd? Hur påverkas deras hälsa av situationen som nyanländ? Det råder ofta osäkerhet och i specifika asylärenden kan det uppstå frågor – hur kunde det bli så här?

Denna eftermiddag rätar vi ut några av frågetecknen tillsammans jurister från Barnens asylrättscentrum i Stockholm. Deltar gör också personal som möter barn i deras vardag eller i vården.

Målgrupp: Alla med intresse av barnrättsfrågor ur hälso- och migrationsperspektiv.

Nivå: Bas

Tid: Torsdag 24 mars,
kl 13.00–16.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 15 mars

Kostnad: 500 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 650 kr exkl moms

Kontakt:

carin.klefbom@regionstockholm.se,
08-123 486 86

Nivå: Bas

Tid: Tisdag 29 mars, kl 13.00–16.30

Plats: Transkulturellt Centrum,
Solnavägen 4

Sista anmälningdag: 22 mars

Kostnad: 300 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 500 kr exkl moms

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Beroende på pandemiläget
kan utbildningen komma att
hållas digitalt.

Nivå: Bas

Tid: 30 mars och 6 april,
båda kl 13.00–16.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 21 mars

Kostnad: 250 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 500 kr exkl moms

Kontakt:

linnea.solden-lindstrom@
regionstockholm.se,
08-123 486 76 och
joakim.lindqvist@regionstockholm.se,
08-123 486 83

Lär dig använda Kulturformuleringsintervjun i DSM-5 (KFI)

Ett verktyg för att utforska kulturella och sociala faktorer i patientmötet, med syfte att underlätta bedömning och vårdplanering.

KFI skapades för psykiatrisk diagnostik men kan vara ett nyttigt hjälpmedel även för andra vårdinriktningar. Den bidrar till en mer personcentrerad vård och ger bättre inblick i patientens sjukdomsförståelse och förväntningar. Här lär vi oss hur och varför KFI används, och övar praktiskt i en workshop. Föreläsare är beteendevetare Malin Idar Wallin samt överläkare och med dr Mattias Strand.

Det här kan du förvänta dig: Ökad förståelse för hur kulturella faktorer kan påverka vårdmötet. Praktisk vägledning i hur du använder KFI.

Målgrupp: Personal i psykiatrisk och somatisk vård.

Jämlik vård och hälsa för flyktingar och migranter

Hur anpassar vi bemötande och behandling så att vården blir jämlik?

Under två halvdagar går vi igenom:

- Regelverket för asyl- och etableringsprocess.
- Flyktens, migrationens och mottagandets påverkan på hälsan.
- Traumatiska reaktioner kopplade till krig och flykt, inklusive PTSD.
- Hur patientens hälsa och resiliens kan stärkas.
- Kulturella aspekter i vårdmötet.
- Hur vårdgivare kan bedriva jämlik vård.

Vid första tillfället får du en reflektionsuppgift som följs upp i grupp när vi ses igen.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kompetens att identifiera ohälsa hos patienter med flyktbakgrund. Bättre kunna anpassa bemötande och behandling till patienter med instabila levnadsförhållanden.

Målgrupp: Alla yrkesgrupper i psykiatri och primärvård.

Övervikt och ätstörning hos personer med migrationsbakgrund – två sidor av samma mynt?

En utbildning om hur vi kan förstå sambanden mellan övervikt, ätstörning, kulturellt sammanhang och sociala villkor.

Få vardagliga saker influeras så starkt av vår kultur som vad och hur vi äter. I Stockholmsregionen är övervikt vanligare i områden där en större andel av befolkningen har migrationsbakgrund. Samtidigt söker förhållandevis få av dem som bor här hjälp av den specialiserade ätstörningsvården. Trots forskning som visar att ätstörningsbesvär är lika vanligt hos denna grupp finns en stereotyp och förlegad uppfattning att unga ”vita” kvinnor huvudsakligen drabbas.

Vi träffar barnsjuksköterska Mia Bramsgård och hälsokommunikatörerna Susan Sami och Larios Malki, vars stöd till gravida och barnfamiljer med migrationsbakgrund bidrar till hälsosamma matvanor och minskad övervikt. Medverkar gör även Mattias Strand, överläkare med mångårig erfarenhet från den specialiserade ätstörningsvården.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kunskap om kulturella och sociala aspekter av övervikt och ätstörningar.

Målgrupp: Personal i hälso-, sjuk- och tandvård.

Nivå: Fördjupande

Tid: Onsdag 27 april,
kl 13.00–16.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 13 april

Kostnad: 300 kr för verksamheter med avtal med Region Stockholm, övriga 500 kr exkl moms

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Nivå: Fördjupande

Tid: 4 och 11 maj,
båda kl 13.00–16.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 20 april

Kostnad: 500 kr för verksamheter
med avtal med Region Stockholm,
övriga 700 kr exkl moms

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Simon Groen

Medicinsk antropologi för kliniskt verksamma

Den medicinska antropologin rör förhållandet mellan hälsa, sjukdom, läkande och kultur. Mycket av Transkulturellt Centrums arbete – om hur kulturellt sammanhang påverkar hur vi upplever, förstår och kommunicerar ohälsa – grundas i antropologisk forskning.

Medicinsk antropologi har ofta stått för ett kritiskt perspektiv på vården, men kan den också bidra till mer helgjutna patientmöten i den kliniska vardagen? Hur kan vi i vården använda antropologisk förståelse som ett verktyg? Vågar kliniskt verksamma närma sig antropologin utan risk att gå vilse?

Detta undersöker vi under två eftermiddagar, som inleds med olika exempel på hur korsbefruktningar av antropologi och kliniskt arbete kan stärka varandra. Vi får bland annat lyssna till Simon Groen, kliniskt verksam antropolog vid De Evenaar, ett centrum för transkulturell psykiatri i Nederländerna. Den avslutande workshopen ägnar vi åt diskussion och reflektion utifrån våra egna yrkeserfarenheter.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kunskap om medicinsk antropologi som en tillgång i den kliniska vardagen.

Målgrupp: Personal i hälso-, sjuk- och tandvård samt studenter i vården eller kultur- och socialantropologi.

Trauma i primärvården

Hur kan vi möta, identifiera och behandla traumatiserade patienter i primärvården?

Två halvdagar där du får utbildning i psykotraumatologi och definitionen av begreppet trauma. Vi lyfter en rad frågeställningar: Hur kan traumatiseringens effekter förstås i ett transkulturellt perspektiv och i relation till krig, konflikt och tortyr? Hur påverkar sådana faktorer bedömning och behandling? Vad kan vårdcentralen göra? När ska patienten remitteras vidare? Vilket stöd finns för vårdpersonal?

För att belysa frågorna ur olika perspektiv och förmedla en vidare förståelse av personcentrerad vård har vi med oss primärvårdspersonal, psykologer, psykiatriker och fysioterapeuter.

Vi genomför utbildningen i samarbete med Kris- och traumamottagningen och Flyktingmedicinsk mottagning, båda Västra Götalandsregionen. Andra föreläsare medverkar också.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kunskap om att identifiera trauma. Ökad kompetens om handläggning, diagnostik och behandling i mötet med traumatiserade patienter.

Målgrupp: All personal i primärvården, även från övriga regioner.

Nivå: Fördjupande

Tid: 18 och 19 maj, båda kl 13.00–17.00

Plats: Digital plattform meddelas senare

Sista anmälningdag: 11 maj

Kostnad: 700 kr exkl moms

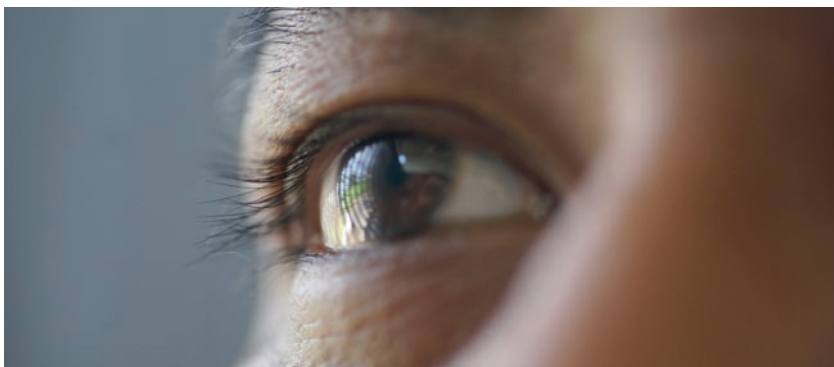
Kontakt:

elisabeth.bakke@regionstockholm.se,

08-123 486 69 och

niklas.d.fors@vgregionen.se,

031-747 89 68

Nivå: Fördjupande

Tid: Torsdag 19 maj, kl 13.00–15.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 9 maj

Kostnad: 500 kr för verksamheter med avtal för Region Stockholm, övriga 800 kr exkl moms

Kontakt:

mona.lindqvist@regionstockholm.se,
08-123 486 81

Traumakonferens: Fokus på narrativ exponeringsterapi (NET)

Vår årliga konferens med det senaste inom traumaforskningen, denna gång om NET – korttidsterapi för traumarelaterade besvär och särskilt utformad för multipla trauman.

Med hjälp av NET kan traumatiserade individer skapa en sammanhängande livsberättelse där deras upplevelser kontextualiseras. Berättelsen fyller också en viktig funktion att dokumentera brott mot mänskliga rättigheter. Metoden har sitt ursprung i flyktingläger, där den utvecklades för att med enkla medel i en instabil miljö behandla dem som traumatiserats av konflikter och organiserat våld. Brittiska National Institute for Health and Care Excellence (NICE) rekommenderar NET för behandling av posttraumatiskt stressyndrom och intresset för NET växer i Sverige. För barn finns egen version av metoden, KIDNET.

På konferensen lär vi oss hur och varför NET skapades – och hur vi kan använda metoden i vår kliniska verksamhet.

Vi återser dessutom Emily Holmes, professor i psykologi vid Karolinska Institutet och Uppsala universitet, för nyheter inom traumaforskningen, däribland fynd från hennes egna studier.

Målgrupp: Vårdpersonal som möter traumatiserade patienter.

Kulturformuleringsintervjun i DSM-5: Erfarenhetsutbyte och handledning

Använder du Kulturformuleringsintervjun (KFI) i ditt yrke? Kanske har du gått vår grundläggande KFI-utbildning och önskar ytterligare stöd att integrera verktyget i det kliniska arbetet? Eller vill du ha hjälp att hantera hinder som kan uppstå?

Denna eftermiddag delar vi praktiska erfarenheter av KFI och fördjupar oss i egna och andras exempel från en klinisk vardag. Handledare är Elisabeth Bakke, socionom, leg psykoterapeut samt lärare och handledare i psykoterapi, tillsammans med Sofie Bäärnhielm, överläkare och docent.

Det här kan du förvänta dig: Fördjupad praktisk vägledning i att använda KFI.

Målgrupp: Personal i psykiatrisk och somatisk vård.

Nivå: Fördjupning

Tid: Tisdag 24 maj, kl 14.30–16.30

Plats: Transkulturellt Centrum,
Solnavägen 4

Sista anmälningdag: 17 maj

Kostnad: Kostnadsfritt

Kontakt:

elisabeth.bakke@regionstockholm.se,
08-123 486 69

Beroende på pandemiläget
kan utbildningen komma att
hållas digitalt.

Hur upplever samer i Stockholm sin kontakt med sjukvården – och hur kan vården möta behoven?

I länet bor ungefär 2000 av Sveriges runt 20 000 samer. Vi har undersökt hur samernas erfarenheter av hälso- och sjukvård ser ut och hur samerna önskar att vården ska utvecklas.

Samer är inte bara en av fem nationella minoriteter utan sedan 1977 även erkända som urfolk av Sveriges riksdag, med åtföljande rättigheter att få stöd för sin kultur och sitt språk. Region Stockholm ingår dessutom i förvaltningsområdet för samiska språket sedan 2019. Följande år beviljades Transkulturellt Centrum statliga medel för att undersöka hur samerna som bor här ser på välfärd och hälsa, särskilt psykisk hälsa.

- Vi har stor erfarenhet av minoritets- och kulturmötesfrågor – där god och jämlik vård är vad vårt arbete går ut på – och vill bidra med mer kunskap i dessa frågor, säger Maria Sundvall.

Projektgruppen utgörs, förutom Maria, också av Sofie Bäärnhielm och Eva Eastwood.

Färdig rapport släpps i februari

I nära samarbete med Sameföreningen i Stockholm har vi gjort en serie – 25 – intervjuer med samer bosatta i länet. Referensgruppen från föreningen, väl bekant med vår målgrupp, har även bidragit med relevanta intervjufrågor. I dessa samtal ger respondenterna sin bild av kontakten med hälso- och sjukvård och hur vården kan förbättras för deras del.

Vår analys av intervjuerna och de nya kunskaperna är sammanställda i en rapport som vi presenterar 16 februari, följt av en diskussion om hur resultaten kan bidra till bättre vård.

- Alla som är intresserade av vad vi kommit fram till är hjärtligt välkomna, säger Sofie Bäärnhielm.

Sedan ska Region Stockholms hälso- och sjukvårdsförvaltning dra sina slutsatser av hur rapporten kan låta vårdpersonal förstå målgruppens hälsoläge och vårdbehov – och därmed komma till praktisk nytta för samiska patienter.

Webbutbildning för samisk kunskap

Om vi ska erbjuda god vård på lika villkor är det viktigt med insikt i samisk historia, kultur och identitet. För att bidra till sådan kulturkompetens hos, i första hand, medarbetare i Region Stockholm lanserar vi webbutbildningen i höst. Den består av sex avsnitt:

- Kunskap om urfolks- och minoritetslagen
- Kunskap om samisk historia
- Vård och hälsa: primärvård, geriatrik och psykisk hälsa
- Kultur och identitet
- Samer i Stockholm
- Kommunikation och vårdbehov

Utbildningen kommer finnas tillgänglig på vår webbplats för alla som vill ta del av den.

Vill du vara med på rapportsläppet?

16 februari kl 13.00–16.30 presenteras "Hur ser samer i Stockholm på hälso- och sjukvård, välfärd och psykisk hälsa?", ett stöd i de behov vården behöver möta. Vi träffas digitalt – länk till anmälan finns på vår webb. Vid frågor kontakta sofie.baarnhielm@regionstockholm.se.

Maria Sundvall

Sofie Bäarnhielm

Eva Eastwood

Webbutbildningar

Nivå: Bas

Period 1: 7 februari–27 mars

Period 2: 12 mars–1 maj

Period 3: 2 maj–12 juni

Sista anmälningsdag: En vecka före kursstart

Kostnad: 250 kr för verksamheter med avtal med Region Stockholm, övriga 300 kr exkl moms

Kontakt:

carin.klefbom@regionstockholm.se,
08-123 486 86

Ohälsa, migration och trauma

En webbutbildning som ger baskunskap om hur flykt- och migrantbakgrund ökar risken för ohälsa. Den ges vid tre tillfällen under terminen.

Utbildningen består av sex avsnitt:

- Migration
- Asyl och etablering
- Barn och familj
- Psykisk ohälsa
- Återhämtning
- Samverkan mellan olika samhällsaktörer

Varje avsnitt avslutas med en inlämningsuppgift som våra lärare ger dig feedback på. Utbildningen pågår i sex veckor och tar cirka 25 timmar att genomföra (inga gemensamma seminarier).

För delmål för ST-läkare, se vår webbplats.

Det här kan du förvänta dig: Ökad förståelse för flyktingpatienters livssituation och hur den påverkar hälsan. Kunskap om hur reaktioner på traumatiska händelser kan ta sig uttryck.

Munhälsa, livsstil och migration

Webbutbildningen lyfter olika aspekter av migranternas livsvillkor och ges två gånger per termin.

Vi tar upp hur flytt- eller flykterfarenheter påverkar hela människan och vad man väljer att äta och dricka. Kan det ändå finnas en gemensam syn på vad som är baslivsmedel och att vatten är den bästa vardagsdrycken? Vilken roll spelar trångboddhet för hälsan? När psykologiskt trauma och tortyr syns i munnen – hur påverkar det tandläkarbesöket?

Målgrupp: För dig som är intresserad av hälsa, barns och vuxnas, kopplat till mun och tänder.

Utbildningen består av sex avsnitt:

- Migration
- Asyl och etablering
- Barn och familj
- Tandvård och munhälsa
- Kost och livsstil
- Samverkan

Varje avsnitt avslutas med en mindre inlämningsuppgift som någon av våra lärare ger dig feedback på. Utbildningen pågår under sex veckor och tar cirka 20–25 timmar att genomföra (inga gemensamma seminarier).

Det här kan du förvänta dig: Ökad förståelse för olika livsförutsättningar ur ett invandringsperspektiv. Tips på hur du kan möta dina patienter och hjälpa dem som utsatts för tortyr eller andra allvarliga övergrepp.

Nivå: Bas

Period 1: 7 februari –27 mars

Period 2: 2 maj –12 juni

Sista anmälningdag: En vecka före kursstart

Kostnad: 250 kr för verksamheter med avtal med Region Stockholm, övriga 300 kr exkl moms

Kontakt:

carin.klefbom@regionstockholm.se,
08-123 486 86

Översikt utbildningar och nätverk

■ Webbutbildning ■ Utbildning ■ Nätverk ■ Lunchföreläsning

FEBRUARI

3

Nätverk om tortyrskador

7

7/2–27/3 Ohälsa, migration och trauma

7

7/2–27/3 Munhälsa, livsstil och migration

9

Aktuellt om migration

16

Rasism, vård och hälsa, del 1: Diskriminerings-
ärenden hos patientnämnden

23

De "nya papperslösa" – verkställighetshinder,
livsförutsättningar och hälsa

24

Vårdbarriärer för personer med migrations-
bakgrund: Gapet mellan vårdbehov och
faktisk vård

MARS

12

7/2–27/3 Ohälsa, migration och trauma

15

Personcentrerad vård för patienter med
migrantbakgrund

16

Rasism, vård och hälsa, del 2: Om antiziganism
– rasism gentemot romer

16

Psykolognätverk

17

Vårdbarriärer för personer med
migrationsbakgrund: Situationen
för barn och unga

23

Nätverk för skolsköterskor

24

Hälsa och mänskliga rättigheter
– i praktiken

29

Lär dig använda Kulturformuleringsintervjun
i DSM-5

30

30/3 och 6/4 Jämlik vård och hälsa för flyktingar och migranter – vad innebär det?

APRIL

7

Vårdbarriärer för personer med migrationsbakgrund: Att förändra situationen och bryta barriärer

27

Övervikt och ätstörning hos personer med migrationsbakgrund – två sidor av samma mynt?

28

Asylnätverk

MAJ

2

2/5–12/6 Munhälsa, livsstil och migration

2

2/5–12/6 Ohälsa, migration och trauma

4

4/5 och 11/5: Medicinsk antropologi för kliniskt verksamma

5

ETB-nätverk

9

Kuratorsnätverk

10

Nätverk för fysioterapeuter, sjukgymnaster och arbetsterapeuter

18

18/5–19/5 Trauma i primärvården

19

Traumakonferens: Fokus på narrativ exponeringsterapi

24

Kulturformuleringsintervjun i DSM-5: Erfarenhetsutbyte och handledning

JUNI

2

SIMON – Nätverk för barnhälsovården

Nätverksträffar

*Våra nätverk vänder sig till yrkesverksamma och studenter.
Träffarna är kostnadsfria och kräver inga särskilda förkunskaper.*

Tid: Torsdag 3 februari,
kl 15.00–16.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 22 januari

Kontakt:

mona.lindqvist@regionstockholm.se,
08-123 486 81

Nätverk om tortyrskador

Vill du utveckla ditt arbete med tortyröverlevare? Välkommen till ett nationellt nätverk om somatiska skador, psykisk ohälsa och tillitssvårigheter.

På vårens träff visar vi hur primärvården konkret kan stärka sitt arbete med tortyröverlevare. Med oss har vi personal från Skärholmens vårdcentral som presenterar sin handlägningsrutin för tortyrskadade patienter. De visar även en ny mall för läkarintyg för bättre kommunikation mellan vården och Migrationsverket – särskilt viktigt när tortyröverlevaren är asylsökande med rätt till tortyrskadedokumentation.

Vi driver nätverket tillsammans med Röda Korsets nya kompetenscenter för tortyr- och krigsskaderehabilitering.

Målgrupp: Öppet för vårdpersonal från hela Sverige.

Tid: Onsdag 16 mars, kl 13.00–14.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 9 mars

Kontakt:

mona.lindqvist@regionstockholm.se,
08-123 486 81

Psykolognätverk

För psykologer i alla verksamheter som är intresserade av det transkulturella perspektivet. I vår samtalar vi om språkliga och kulturella aspekter i arbetet med hörsel- och synskadade personer.

Vi välkomnar även psykologer från andra regioner.

Nätverk för skolsköterskor

En mötesplats för dig som träffar nyanlända elever i Stockholms-regionen. Här har du möjlighet att diskutera aktuella frågor och dilemman med kollegor.

Hör gärna av dig med ämnen eller frågor du vill att nätverket tar upp.

Tid: Onsdag 23 mars, kl 13.00–16.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 21 mars

Kontakt:

karin.osterback@regionstockholm.se,
08-123 486 87

Asylnätverk

Ett nätverk för alla som möter asylsökande och flyktingar via vårdkontakter, hälsoundersökningar, stödsamtal och tandvård.

Hör gärna av dig med frågor du önskar nätverket ska ta upp.

Program för vårens träff hittar du på vår webb i början av april.

Tid: Torsdag 28 april, kl 13.00–16.00

Plats: Transkulturellt Centrum,
Solnavägen 4

Sista anmälningdag: 19 april

Kontakt: linnea.solden-

lindstrom@regionstockholm.se,
08-123 486 76 och

karin.osterback@regionstockholm.se,
08-123 486 87

ETB-nätverk

Vårens träff för dig i elevhälsans medicinska insats, tandvård eller barnhälsovård handlar om hälsostöd till familjer i ett tidigt skede – för mer hälsosamma val under småbarnsåren. Kan det även påverka barnens hälsa över tid? Hur kan verksamheter samarbeta för att förstärka hälsobudskapen? Fungerar digitala möten för denna typ av insatser?

Medverkar gör personal som arbetar hälsofrämjande med familjer på både övergripande befolknings- och individnivå i några Stockholmskommuner.

Det här kan du förvänta dig: Ökad kännedom om riktat folkhälsoarbete, hur det genomförs och dess effekter.

Tid: Torsdag 5 maj, kl 13.00–16.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 2 maj

Kontakt:

carin.klefbon@regionstockholm.se,
08-123 486 86

Tid: Måndag 9 maj, kl 13.30–16.00

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 2 maj

Kontakt:

elisabeth.bakke@regionstockholm.se,
08-123 486 69

Kuratorsnätverk

Ett forum för dig som möter migranter i ditt arbete som kurator eller socionom. Vårens tema är barn och trauma. Vi belyser ämnet ur olika perspektiv genom Mona Lindqvist, leg psykolog och leg psykoterapeut, tillsammans med Elisabeth Bakke, socionom och leg psykoterapeut, Transkulturellt Centrum. Båda har erfarenhet av att möta barn och vuxna som varit utsatta för trauma.

Det här kan du förvänta dig: Nya kunskaper och utbyte av erfarenheter.

Tid: Tisdag 10 maj, kl 13.00–15.30

Plats: Microsoft Teams

Sista anmälningdag: 5 maj

Kontakt:

carin.klefbon@regionstockholm.se,
08-123 486 86

Nätverk för fysioterapeuter, sjukgymnaster och arbetsterapeuter

I vår tar vi upp psykosociala interventioner för nyanlända, där du tar del av ett lokalt, respektive ett europeiskt exempel, som ger nya infallsvinklar på ditt eget arbete. En av våra gäster är Iolanda Tavares leg arbetsterapeut och adjungerad lektor vid sektionen för hälsa och rehabilitering, Göteborgs universitet. Vi träffar också Margarita Mondaca leg arbetsterapeut och programansvarig för arbetsterapeututbildningen, Karolinska Institutet. Båda medverkar i internationella projekt för migranternas hälsa och rehabilitering.

Det här kan du förvänta dig: Större kännedom om olika insatser för nyanlända. Samtal och diskussion med kollegor.

Målgrupp: Fysioterapeuter, sjukgymnaster och arbetsterapeuter som möter asylsökande, papperslösa eller människor med andra erfarenheter av flykt eller flytt.

Tid: Torsdag 2 juni, kl 08.00–16.00

Plats: Meddelas senare

Kontakt:

karin.osterback@regionstockholm.se,
08-123 486 87 och
jeanette.bjornell@regionstockholm.se,
08-123 615 46

Barnhälsonätverket SIMON

Tillsammans med barnhälsovården i Region Stockholms driver vi nätverket SIMON för sjuksköterskor i multikulturella och socioekonomiskt utsatta områden.

För program och anmälan se Vårdgivarguiden under rubrik kunskapsstöd/BVC/utbildningar.

Råd och stöd

Vi hjälper dig när du har frågor kring patienter med flykt- eller migrationsbakgrund. Alla frågor är lika välkomna och vår hjälp är kostnadsfri.

Dina frågor kan till exempel handla om:

- Migrationens påverkan på hälsa
- Kulturmöten och arbete med tolk
- Bedömning och behandling av traumatiserade patienter som exempelvis upplevt tortyr
- Patientens rätt till vård, inklusive tandvård, beroende på juridisk status

Rådgivning

Prata med oss när du har allmänna frågor eller funderingar om det transkulturella perspektivet.

Konsultation

Har du frågor om specifika patientärenden? Vi erbjuder konsultationssamtal, det vill säga en fördjupad insats, individuellt eller till multidisciplinära yrkesgrupper.

Handledning

Handledningen ger dig tillgång till ett transkulturellt helhetsperspektiv som underlättar bemötande, bedömning och behandling av patienten. Du kan få handledning individuellt eller i grupp, vid enskilda tillfällen eller kontinuerligt.

Kontakt:

mona.lindqvist@regionstockholm.se,
070-341 83 04

Ring, mejla eller boka ett digitalt möte via SLSO:s intranät Insidan – sök på "digitalt möte".

Kompetensutveckling på arbetet

Kostnad: 1 500 kr/halvdag,
3 000 kr/heldag, exkl moms

Kontakt:

linnea.solden-lindstrom@
regionstockholm.se,
08-123 486 76 och
carin.klefbom@regionstockholm.se,
08-123 486 86 (tandvårdsfrågor)

Du kan få kompetenshöjning inom området migration, hälsa och munhälsa på din arbetsplats. Alla insatser utgår från er verksamhet och era behov.

Pedagogiken ger stort utrymme till dialog och utbyte av erfarenheter mellan dig, dina kollegor och oss utbildare. Upplägget vänder sig till hela personalgrupper. Planeringen gör vi tillsammans.

Förslag på innehåll:

- Baskunskaper om asyl och migration och dess betydelse för hälsa och munhälsa hos barn och vuxna.
- Olika perspektiv – har kultur någon betydelse i mötet mellan patient och vårdpersonal?
- Begreppet ”vård som inte kan anstå” och vår skyldighet att ge vård till patienter som är papperslösa eller asylsökande.
- Kultur, kontext och psykiatrisk diagnos och bedömning utifrån kulturformuleringen i DSM-5.
- Att identifiera posttraumatisk stress (PTSD).

Målgrupp: Alla verksamheter inom hälso-, sjuk- och tandvård.

Kompetensutveckling via korta föreläsningar

Samla dina kollegor för en kortare föreläsning - kanske i samband med planeringsdagar eller på en arbetsplatsträff. Samma möjligheter finns för organisationer och arbetsgrupper utanför vården. Kostnadsfritt för verksamheter med avtal med Region Stockholm, övriga enligt överenskommelse.

Metodutveckling

Vill du och dina kollegor utveckla de metoder ni använder i det kliniska arbetet med patienter med migrationsbakgrund? Kanske ni vill se över metoderna utifrån transkulturella aspekter? Då kan vi stötta er.

Tillsammans diskuterar vi era kliniska frågor, kartlägger användbara metoder och hur de kan utvärderas.

Vi kan också hjälpa er implementera kulturformuleringen i DSM, det regionala vårdprogrammet för PTSD och andra metoder som kan passa era patienter.

Kontakt:

mattias.strand@regionstockholm.se,
08-123 486 92

Hälsokommunikation till nyanlända och andra migranter

Kostnad och bokning:

Se vår webbplats

Kontakt:

soraya.sohrabi@regionstockholm.se,
08-123 486 03

Vi ger hälsokommunikation på:

- Amarinja
- Arabiska
- Farsi
- Dari
- Lätt svenska
- Ryska
- Somali
- Tigrinja

Hälsokommunikatörerna med tvärvetenskaplig hälso- och sjukvårdskompetens främjar hälsa och förebygger ohälsa bland nyanlända och andra personer med migrationsbakgrund.

Vi vänder oss till kommuner i Stockholmsregionen, vars olika verksamheter kan boka hälsokommunikation till sina invånare med migrationsbakgrund utifrån de behov som finns. Det gäller såväl ungdomar som vuxna. Utbildningarna – fysiska och digitala – genomförs i grupp i dialogform på deltagarnas eget språk.

Även Region Stockholm kan boka hälsokommunikativa tjänster av oss. Dessutom utbildar vi personal i kommunerna och regionen som vill ha mer kunskap om migranternas hälsa och migrationsprocessens inverkan på somatisk och psykisk sjukdom

Vid sidan av ordinarie folkhälsoarbete gör vi under pandemin särskilda insatser. Via 08-123 680 00 svarar vi på allmänna frågor om covid-19 på arabiska, somali, dari, farsi, amarinja, tigrinja och ryska. På samma tema når vi vår målgruppen via webinarier och föreläsningar på flera språk. Vi har dessutom olika samarbeten som rör covid-19 med myndigheter och organisationer inom regionen.

Kultur- och språkpassade hälsofrämjande insatser till barnfamiljer

Våra kultur- och språkpassade insatser ska främja hälsosamma vanor och bidra till minskad övervikt och fetma hos gravida och barn bland nyanlända och andra med migrationsbakgrund.

Stödet består av fyra delar:

Individuellt stöd till gravida och föräldrar

Föräldrar och blivande föräldrar får hälsofrämjande, individuellt stöd på modersmål. Stödet kan exempelvis innebära möten på mottagningen, telefonkontakt, hembesök, videomöten och chatt via Alltid Öppet, promenader och koordinering av vårdkontakter.

Handledning, konsultation och föreläsningar för personal

Vi ger dig som personal stöttning i att samtala med föräldrar och gravida om hälsosamma vanor på ett individanpassat och kulturflexibelt sätt.

Områdesstöttande aktiviteter

Aktiviteterna syftar till att stärka hälsosamma vanor i närområdet. De kan vara i form av föreläsningar om hälsosamma vanor för föräldrar på öppna förskolan, samverkan med stadsdelen eller kommunen, stavgång, promenadgrupper eller butiksvandringar för gravida och föräldrar.

Anpassat material

Vi utvecklar och implementerar nytt anpassat material för att stötta hälsosamma vanor, som till exempel ”Meny/agenda i bilder”, ”Mata med nappflaska på rätt sätt”, ”Mjölkbilden”, ”Sockeraffischen” och ”Öka-Byt ut-Minska”. Materialet finns tillgängligt på vår webbplats tillsammans med våra populära föreläsningar för föräldrar om olika hälsoteman på svenska, engelska, ryska och arabiska.

Målgrupp: Mödrahälsovård, barnhälsovård och andra verksamheter som riktar sig till barn i åldern 0–6 år.

Kostnad: Kostnadsfritt för både familjer och personal

Kontakt:

maria.bramsgard@regionstockholm.se,
072-241 98 45

Stödet erbjuds på:

- Arabiska
- Armeniska
- Engelska
- Kurdiska (flera dialekter)
- Ryska
- Svenska och lätt svenska
- Syrianska
- Turkiska

I vår lanseras en webb- utbildning om levnadsvanor för barn riktad till personal inom primärvården. Den kommer att nås från Lärtorget.

Hälsoinformation om covid-19-vaccinering

Kostnad: Kostnadsfritt för kommuninvånare och samarbetspartners

Kontakt:
fatuma.mohamed@regionstockholm.se,
070-279 85 50

Hälsoinformatörerna möter allmänheten på plats i deras närområde för att berätta om covid-vaccin och hur man gör för att vaccinera sig mot covid-19.

Målgruppen är främst personer som behöver hjälp med svenska språket och att förstå myndigheternas rekommendationer. Hälsoinformatörerna, som utöver svenska talar minst ett språk till, ger muntlig såväl som skriftlig information.

Vi arbetar på uppdrag av hälso- och sjukvårdsförvaltningen i Region Stockholm och i nära samverkan med de mobila vaccinbussarna. För att nå målgruppen samarbetar vi också med vårdcentraler, föreningar, trossamfund, kommuner och stadsdelar.

Informatörerna är lekmän med grundläggande utbildning om covid-19, vaccin, vaccinering och hälsosamma levnadsvanor – kunskaper som uppdateras regelbundet. Har personer de möter mer fördjupande frågor hänvisar de till den nationella telefonlinjen om covid-19 eller 1177 och Folkhälsomyndigheten, där det finns information på flera språk.

Solnavägen 4, 10 tr
113 65 Stockholm
www.transkulturelltcentrum.se
Telefon: 08-123 486 80
E-post: tc@regionstockholm.se